

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 58271-09-23 גרינצייג נ' ציפורי
ע"א 59505-09-23 ציפורי נ' גרינצייג

לפני כבוד השופטים יונה אטדגי, אריאל צימרמן, טל לוי-מיכאלי

המערער/ המשיב: **אבישי גרינצייג**
ע"י ב"כ עוה"ד אוהד רוזן ונתן שוורצמן

נגד

המשיב/ המערער: **אלי ציפורי**
ע"י ב"כ עו"ד אוהד מחרז

פסק דין

השופט י. אטדגי, אב"ד

1. שני ערעורים על פסק דינו של בית משפט השלום בהרצליה (כב' השופט דוד יצחק) ב-ת"א 21557-11-20, שקיבל באופן חלקי את תביעתו של המערער בע"א 58271-09-23 (להלן – "גרינצייג") נגד המערער בע"א 59505-09-23 (להלן – "ציפורי") לפי **חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965** (להלן – "החוק") ודחה את תביעתו של ציפורי נגד גרינצייג לפי אותו חוק.

התביעות ופסק הדין של בית משפט קמא

2. גרינצייג שימש בזמן הרלוונטי לתביעות הנדונות ככתב משפטי של עיתון גלובס (להלן – "גלובס").

ציפורי שימש בעבר כסגן עורך ועורך בפועל בגלובס, בזמן הרלוונטי לתביעות הוא לא הועסק בגלובס.

תביעתו של גרינצייג, שהועמדה על סך 1 מיליון ₪, הוגשה בגין 38 פרסומים שפרסם ציפורי אודותיו ברשתות החברתיות: טוויטר (כשמה אז), פייסבוק ואינסטגרם, שנטען שהביטויים הכלולים בהם מהווים פרסומים אסורים לפי **החוק** (ריכוז הביטויים הובא בסעיף 62 לפסק הדין).

תביעתו של ציפורי, שהועמדה על סך 200,000 ₪, הוגשה בגין 5 פרסומים שפרסם גרינצייג אודותיו ברשתות פייסבוק וטוויטר, שגם לגבי הביטויים הכלולים בהם נטען שהם מהווים פרסומים אסורים לפי **החוק** (ריכוז הביטויים ופירוטם הובא בסעיף 138 לפסק הדין).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 58271-09-23 גרינצייג נ' ציפורי
ע"א 59505-09-23 ציפורי נ' גרינצייג

3. בית משפט קמא הקדים וציין, כי על יסוד המבחנים שנקבעו בפסיקה, יש לראות בצדדים שלפניו "דמויות ציבוריות" לצורך הגדרת גבולות הפרשנות של פרסום לשון הרע, בהתחשב בעבודתם העיתונאית ובהיקף הפרסום שלהם בחשבונותיהם ברשתות החברתיות.
- "להבדיל מאדם פרטי", הוסיף בית המשפט, "כאשר מדובר בגורם עיתונאי יש מקום למתן הגנה גבוהה יותר לחופש הביטוי בנקודת האיזון אל מול השם הטוב, בפרט מקום בו ניתן להבין את הפרסום כביקורת והבעת עמדה סובייקטיבית על ההתנהלות העיתונאית".**
4. בהתייחס לתביעתו של גרינצייג, בית המשפט קמא חילק את הביטויים הכלולים בפרסומים לשתי קבוצות: הראשונה כוללת ביטויים שהוא מצא שהם אינם פרסומים אסורים לפי החוק, והשנייה כוללת ביטויים שהוא מצא שהם פרסומים אסורים לפי החוק.
- ביחס לביטויים הכלולים בקבוצה הראשונה, קבע בית המשפט שגם אם חלקם, או רובם, הם "סרי חן וחסרי טעם", "מעליבים ופוגעניים", הם אינם עוברים את "הרף הנדרש לצורך הכרה בפרסום כלשון הרע".
- ביחס לקבוצה השנייה נקבע שהביטויים הכלולים בהם עולים לכדי פרסומים אסורים לפי החוק, אם בהתחשב בפגיעה האפשרית בעיסוקו העיתונאי של גרינצייג, אם משום שהם מייחסים לו מאפיינים גזעניים, אם משום שהם מייחסים לו אמירות שקר ואם משום שהם מייחסים לו שותפות בביצוע עבירות פליליות.
5. גם את הקבוצה השנייה חילק בית המשפט קמא לשתי קבוצות משנה (יצוין, כי השימוש במונחים "קבוצות" ו"קבוצות משנה" לא נעשה בפסק הדין אלא על ידי, למען הנוחות): ביחס לקבוצת המשנה הראשונה נקבע, כי עומדת לציפורי הגנה של "הבעת דעה", כלומר הגנת תום הלב לפי סעיף 15(4) לחוק, "בשים לב לנקודת האיזון בין חופש הביטוי לבין האיסור מפני לשון הרע כאשר מדובר בדמויות ציבוריות". ביחס לקבוצת המשנה השנייה נקבע, כי לא עומדת לו הגנה זו משום שלא ניתן להבינם כהבעת דעה אלא כ"קביעת עובדה".
6. מכאן, נפנה בית המשפט לקבוע את שיעור הפיצוי שיש לפסוק לגרינצייג בגין קבוצת המשנה השנייה, כלומר: הפרסומים שלגביהם נקבע כי הם פרסומים אסורים לפי החוק ולא עומדת לציפורי בגינם הגנת סעיף 15(4) לחוק.
- בשים לב לתוכן הפרסומים נקבע, כי ניתן לחלקם לשלוש קבוצות, לצורך קביעת הפיצוי: הפרסומים המייחסים לו תכונות של גזען, הפרסומים המייחסים לו דברי שקר והפרסום בדבר שותפות לביצוע עבירות פליליות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 58271-09-23 גרינצייג נ' ציפורי
ע"א 59505-09-23 ציפורי נ' גרינצייג

- לא נמצאה הצדקה לבצע פיצול והכרה ביחס לכל אחד מהפרסומים באותן קבוצות, משום שתוכנם דומה וכן לא נמצאה הצדקה לבצע פיצול בשל מועדי הפרסומים, משום שכולם התפרסמו על פני תקופת זמן קצרה, על פני מספר ימים לאורך תקופה של כחודש וחצי. כן נקבע שלא הוכחה תשתית לשונויות בין זהות הנמענים של אותם פרסומים. כן נקבע שלא הוכחה כוונה לפגוע באופן המביא לפסיקת כפל פיצוי, לפי סעיף 7א(ג) לחוק.
7. בהתאם לאמור נקבע כי הפיצוי עבור הקבוצה הראשונה (הפרסומים המייחסים לגרינצייג תכונה של גזען) יעמוד על סך 60,000 ₪, עבור הקבוצה השנייה (הפרסומים המייחסים לו אמירת דברי שקר) – 50,000 ₪, עבור הקבוצה השלישית (הפרסום המייחס לו מעורבות בעבירות פליליות) – 25,000 ₪, ובסה"כ – 135,000 ₪.
8. יצוין, כי גרינצייג כלל בתביעתו גם תביעה לפגיעה בפרטיות לפי **חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981**, בגין פרסום תמונתו ברשתות החברתיות על-ידי ציפורי, שנעשה לטענתו באופן משפיל ומבזה. התביעה בגין עילה זו נדחתה על-ידי בית המשפט, וגרינצייג לא ערער על כך.
9. ביחס לתביעת ציפורי נקבע, כי הביטויים הכלולים בפרסומים שנעשו על-ידי גרינצייג ("הזייה", "טירלול", "אתה צריך עזרה" ועוד), בשים לב להקשר הדברים והנפשות הפועלות, אינם חוצים את הרף של פרסומים אסורים לפי החוק. "הקורא הסביר שקורא את ההתבטאויות בהקשר זה, לא יכול שלא להבין את הדברים אלא כדברים המתייחסים להתנהלות ואופן התנסחות ציפורי, ולאופן שבו גרינצייג רואה את התנהלות ציפורי", נכתב. בית המשפט הוסיף, כי מקובלת עליו עמדת גרינצייג, כי הוא לא ייחס לציפורי בפרסומים אלה מחלת נפש כלשהי. יצוין שגם בדיון שנערך בערעור, אישר ב"כ ציפורי (עמ' 6 שורה 6), כי "המילה חולה נפש לא **כתובה**", אך הוסיף שכך ניתן להבין ממשמעות הביטויים.
10. סיכומו של דבר, בית המשפט חייב את ציפורי לשלם לגרינצייג סך של 135,000 ₪ (בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה) וכן חייב אותו בתשלום הוצאות בסך 35,000 ₪ ומחצית סכום האגרה. בפסיקת ההוצאות הובאו בחשבון העובדה שתביעת גרינצייג התקבלה בחלקה, תוך מתן דעת לפער שבין הסכום שנתבע לבין הסכום שנפסק, העובדה שתביעת ציפורי נדחתה והמשאבים שהוקדשו לבירור התביעה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 58271-09-23 גרינצייג נ' ציפורי
ע"א 59505-09-23 ציפורי נ' גרינצייג

הערעורים ותמצית הטענות

11. שני הצדדים לא שבעו נחת מפסק הדין והגישו שני ערעורים נפרדים שהדיון בהם אוחד.
12. גרינצייג טען, בין היתר, כי שגה בית המשפט שקבע כי חלק מהביטויים הכלולים בפרסומים של ציפורי אינם עוברים את הרף הנדרש לצורך הכרה בהם כלשון הרע, כי הוא שגה בקבעו כי ביטויים מסוימים הם בבחינת הבעת דעה סובייקטיבית, כי הוא שגה כשקבע כי יש לראות את הפרסומים ביחס לכל קבוצת התבטאויות כפרסום אחד המצדיק פיצוי אחד וכן כי הוא שגה בקביעת סכום הפיצוי ובהתאם לכך גם בקביעת סכום ההוצאות שנפסקו. ביחס לערעור ציפורי טען גרינצייג, כי בית המשפט צדק במסקנתו.
13. ציפורי טען כי היה על בית המשפט לדחות את תביעת גרינצייג במלואה, משום שהביטויים הכלולים בפרסומיו היו הבעת דעה לגיטימית והוכחו כאמת, ולעומת זאת הביטויים הכלולים בפרסומיו של גרינצייג כלפיו, ניתן היה להבינם כאילו הם מייחסים לו מחלת נפש.
14. בסופו של הדיון שנערך בפנינו הצענו לצדדים להסכים לדחיית שני הערעורים. גרינצייג הסכים לכך, ציפורי ביקש לתת תשובתו תוך מספר ימים. ציפורי ביקש בהודעתו שניתנה לאחר מספר ימים להתנות את הסכמתו להצעת בית המשפט בתנאים שונים. גרינצייג התנגד לאותם תנאים. מכאן הצורך במתן פסק דין.

דיון והכרעה

15. שני הצדדים ביקשו, למעשה, בערעוריהם, כי ערכאת הערעור תבחן מחדש את משמעותם של עשרות הביטויים שנכללו בפרסומים השונים על רקע העדויות והראיות שהובאו לפני בית המשפט קמא.

כידוע, "תפקידה של ערכאת הערעור אינו 'שמיעה מחדש' (rehearing) של המשפט אלא בחינה האם הממצאים שנקבעו בפסק דינה של הערכאה הדיונית מעוגנים בחומר ראיות אמין, האם המסקנות שהוסקו עומדות במבחן ההוכחות, ההיגיון ומכלול הנסיבות, והאם התוצאה מתחייבת מבחינת הוראות הדין החלות על העניין..." (ע"א 1242/04 ש. גמליאל חברה לבניין ופיתוח בע"מ נ' ש. ארצי חברה להשקעות בע"מ (11.9.2006), פסקה 24).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 58271-09-23 גרינצייג נ' ציפורי
ע"א 59505-09-23 ציפורי נ' גרינצייג

16. הארכתני לעיל בפירוט נימוקיו וממצאיו של בית המשפט קמא, והרבה יותר ממה שפירטתי מצוי בפסק הדין.

בית המשפט קמא בחן באופן יסודי ומעמיק את הביטויים השונים, על רקע עבודתם העיתונאית של שני הצדדים, ותוך התייחסות לפסיקה הרלוונטית. אני סבור כי לא נפלה כל שגגה מהותית בקביעותיו ובמסקנותיו של בית המשפט קמא וכי ניתן לאשר את פסק הדין מאותם נימוקים, בהתאם לתקנה 146(א)(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

17. ביחס לערעור גרינצייג אוסיף כי גם אם ניתן היה לסבור כי מקומו של אחד הביטויים, שנקבע לגביו כי הוא אינו פרסום אסור לפי החוק הוא אכן פרסום אסור, אזי היה ניתן לסבור באותה מידה כי מקומו של ביטוי אחר, שנקבע לגביו כי הוא פרסום אסור לפי החוק אינו כזה; הוא הדין ביחס לביטוי שנקבע לגביו כי הוא מוגן לפי סעיף 15(4) לחוק בהיותו בגדר "הבעת דעה" לעומת ביטוי שנקבע לגביו כי הוא אינו חוסה תחת הגנה זו.

שכן, אין בנמצא קטלוג סדור הכולל רשימת ביטויים המהווים לשון הרע ורשימת ביטויים שאים לשון הרע ולא נמצא קטלוג המגדיר מה נחשב כהבעת דעה ומה נחשב כציון עובדה, והכל תלוי בהערכת בית המשפט, בהתחשב בהקשר הדברים ובנפשות הפועלות, כפי שהיטיב לתאר בית המשפט קמא.

18. ביחס לפיצוי שנפסק ולאופן שבו הוא נפסק, אני סבור כי ערכאת הערעור מוסמכת להיעזר בכלל של "מבט ממעוף הציפור" (ראו למשל: ע"א 741/10 כהן נ' צים (1210.2010, פסקה 8); ע"א 2322/22 "הפול" חברה לביטוח בע"מ נ' פלוני (29.1.2023, פסקה 6)), הבוחנת את הסכום הכולל שנפסק במבט על, מבלי לבחון בפירוט כל פרט ופרט, כדי לבדוק אם קיימת חריגה בולטת מהמקובל.

כלל זה נקבע, אמנם, ביחס לראשי נזק ושומת הנזק בתביעות פיצויים בגין נזקי גוף, אולם כוחו יפה, לדעתי, גם כשהמדובר בריבוי פרטי נזק (בענייננו, ריבוי הביטויים והפרסומים) בתביעות נזיקיות אחרות, והלוא חוק איסור לשון הרע, הינו עוולה אזרחית-נזיקית, וחלות עליה הוראות מסוימות מתוך פקודת הנזיקין [נוסח חדש] (סעיף 7 לחוק).

מ"מבט ממעוף הציפור" ניתן, לכן, לקבוע לדעתי, כי הפיצוי שנקבע בפסק הדין בנסיבות ענייננו, בהתחשב בנפשות הפועלות ובעבודתם הציבורית וביתר הנימוקים שמנה בית המשפט, אין בו חריגה מהמקובל.

(על כך שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהיקף הפיצוי בתביעות נזיקין, ראו גם: ד"ר יעקב שקד, שופט, סדר הדין האזרחי החדש, מהדורה שלישית, עמ' 772).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 58271-09-23 גרינצייג נ' ציפורי
ע"א 59505-09-23 ציפורי נ' גרינצייג

19. ביחס לערעור ציפורי, אני סבור שצדק בית המשפט במסקנתו, כי אין לפרש את הביטויים שנכללו בפרסומים של גרינצייג כאילו יש בהם ייחוס מחלת נפש לציפורי, וב"כ ציפורי אישר, כאמור, בדיון כי לא נמצא ביטוי כזה בפרסומים הללו, וכפי בית משפט קמא אינני סבור שהביטויים חוצים את הרף הנדרש כדי לסווג אותם כפרסומים אסורים לפי החוק, בשים לב להקשר הדברים והנפשות הפועלות.

20. סיכומו של דבר, אני סבור כי נכון יהיה לדחות את שני הערעורים ללא צו להוצאות.

יונה אטדגי, שופט

השופט א. צימרמן

אני מסכים.

אריאל צימרמן, שופט

השופטת ט. לוי-מיכאלי

אני מסכימה.

טל לוי מיכאלי, שופטת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"א 58271-09-23 גרינצייג נ' ציפורי
ע"א 59505-09-23 ציפורי נ' גרינצייג

תוצאה

שני הערעורים נדחים.
אין צו להוצאות.
המזכירות תשיב לשני המערערים, באמצעות ב"כ, את הערבונות.

ניתן היום, ט"ו אב תשפ"ד, 19 אוגוסט 2024, בהעדר הצדדים.

טל לוי מיכאלי, שופטת

אריאל צימרמן, שופט

יונה אטדגי, שופט
אב"ד

